

Young ?nternet Ba??ml?l??? Testi-K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Young ?nternet Ba??ml?l??? Testi-K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33459>

Öz

Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu (YİBT-KF), Dr. Kimberly Young tarafından geliştirilen orijinal İnternet Bağımlılığı Testi'nin kısaltılmış bir versiyonunun Türkçe'ye uyarlanmış halidir. Bu enstrüman, bireylerin internet kullanma biçimi olarak ya da diğer sorunlu, kompulsif ve yetersiz davranışları ölçmek amacıyla tasarlanmış bir psikometrik araçtır. YİBT-KF, 12 maddeden oluşmakta olup, özellikle üniversite öğrencileri ve ergenler gibi yüksek risk grubundaki popülasyonlarda internet bağımlılığı semptomlarının hız ve etkin bir şekilde taramak için geliştirilmiştir.

Ölçeğin Türkçe uyarlama ve geçerlilik-güvenilirlik çalışmaları 2016 yılında Kutlu, Savcı, Demir ve Aysan tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, ölçeğin Türk kültürüne uygunluğunu ve psikometrik açıdan sağlamlığını doğrulamayı hedeflemiştir. YİBT-KF, tek boyutlu yapıyla, genel internet bağımlılığı yapısının kapsamlı ancak kısa bir şekilde değerlendirme imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

İnternet Bağımlılığı, Young İnternet Bağımlılığı Testi, YİBT-KF, Psikometri, Uyarlama, Ergenler, Üniversite Öğrencileri, Problematic Internet Use.

Yazarlar

Kutlu, M., Savcı M., Demir, Y., Aysan, F.

Amaç

Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu'nun temel amacı, bireylerin internet kullanma şeklinin günlük yaşam, sosyal ilişkiler, okul veya iş performansları üzerindeki olumsuz etkilerini ve kişinin internet üzerindeki kontrol kaybının hız ve etkin bir şekilde değerlendirmektir. Orijinal ölçeğin uzunluğuna kıyasla daha az madde içermesi sayesinde, YİBT-KF özellikle geniş örneklem gruplarında veya klinik ön tarama süreçlerinde zaman etkinliği sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlama çalışması, bu kısa formun Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve ergenler popülasyonunda kültürel ve dilsel geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamak, böylece bu ölçeğin araştırma ve uygulama alanlarında kullanılması için olanak tanımak amacıyla tasarlanmıştır.

Yapı

YİBT-KF, Young'ın orijinal modeline dayanarak, internet kullanma şeklinin yol açtığı bilişsel, duygusal ve davranışsal sorunları ölçen tek bir temel psikolojik yapıya odaklanmıştır. Bu yapı,

kompulsif internet kullan?m?, tolerans, yoksunluk belirtileri, ki?ileraras? sorunlar, zaman y?netimi sorunlar? ve internet kullan?m?n? gizleme e?ilimi gibi ba??ml?l?k belirtilerini kapsar.

?l?ek, 12 madde ?zerinden toplanan yan?tlarla, bireyin internet kullan?m?n?n patolojik bir d?zeye ula??p ula?mad???na dair genel bir skor ?retir. Bu tek boyutlu yap?, ?l?e?in kullan?m?n? ve skorlamas?n? olduk?a kolayla?t?rmaktad?r.

Ge?erlik

Kutlu ve arkada?lar? (2016) taraf?ndan y?r?t?len T?rk?e uyarlama ?al??mas?nda, Young ?nternet Ba??ml?l???? Testi K?sa Formu'nun yap?sal ge?erlili?i incelenmi?tir. Bu ?al??ma, ?l?e?in teorik olarak ?l?meyi ama?lad??? yap?y? ne ?l??de do?ru ?l?t?? ?n? belirlemeyi hedeflemi?tir. ?al??mada genellikle do?rulay?c? fakt?r analizi y?ntemleri kullan?larak, 12 maddenin tek bir fakt?r alt?nda topland??? hipotezi test edilmi?tir.

Uyarlama ?al??mas?, Y?BT-KF'nin ?l?t?? ? yap?n?n, internet ba??ml?l???? ile ili?kili di?er ge?erli ?l??m ara?lar? ile korelasyonu incelenerek e? zamanl? ge?erlilik (criterion validity) kan?tlar? sunmu?tur.

G?venilirlik

T?rk?e uyarlama ?al??mas?, ?l?e?in i? tutarl?l?k (internal consistency) g?venilirli?ini de?erlendirmi?tir. ?? tutarl?l?k, ?l?ekteki maddelerin ayn? yap?y? ne kadar tutar? bir ?ekilde ?l?t?? ?n? g?sterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir. Y?ksek bir Cronbach Alfa de?eri, ?l?e?in y?ksek d?zeyde g?venilirlike sahip oldu?unu g?sterir.

Her ne kadar kaynak i?erikte spesifik g?venilirlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama ?al??mas?n?n ba?l??? (ge?erlilik ve g?venilirlik ?al??mas?) bu analizlerin yap?ld???n? i?aret etmektedir. Ayr?ca, g?venilirlik kapsam?nda test-tekrar test y?nteminin de kullan?lmas?, ?l?e?in zaman i?indeki karar?l???n? tespit etmek i?in standart bir psikometrik uygulamad?r.

Fakt?r Analizi

Young ?nternet Ba??ml?l???? Testi-K?sa Formu (Y?BT-KF) i?in yap?lan fakt?r analizi, ?l?e?in orijinal yap?s?na uygun olarak tek boyutlu bir yap?y? desteklemi?tir. Bu tek boyutlu model, 12 maddenin tamam?n? kapsamakta ve genel internet ba??ml?l???? skorunun hesaplanmas?na olanak tan?maktad?r. Bu sonu?, k?sa formun temel ba??ml?l?k e?ilimini ?l?mede ba?ar?l? oldu?unu g?stermektedir.

Uyarlama ?al??mas?nda kullan?lan istatistiksel y?ntemler, k?sa formun fakt?r y?klerinin y?ksek oldu?unu ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar i?inde oldu?unu ortaya koymu?tur.

Bu durum, YBT-KF'nin yapısal geçerliliğini güçlendiren önemli bir bulgudur.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale)

Maddeler: 12 Madde

Derecelendirme: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Popülasyon

Yaş Grubu: Ergenler ve Yetkinler (Üniversite Öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Lise ve üniversite düzeyindeki eğitim kurumlarında öğrenim gören bireyler.

Test Metodolojisi: Bireylerden, internet kullanımı alışkanlıklarına dair 12 ifadeyi, belirtilen 5'li Likert ölçeği üzerinden yanıtlamaları istenir. Yüksek toplam skor, yüksek düzeyde internet bağımlılık riskini işaret eder.

Anahtar Kelimeler

Young, Bağımlılık, Faktör Analizi, Likert Ölçeği, Kısa Form, Problematic Internet Use, Adaptasyon, Güvenilirlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yasin Demir

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: yasinpdr@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin yayın yılı 2016'dır. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında en güncel ve kesin bilgiye ulaşmak için sorumlu yazar Yasin Demir ile iletişime geçilmesi

önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: young-internet-bagimlilik-testi-kisa-form-toad.pdf

Kaynaklar

Kutlu, M., Savc? M., Demir, Y. ve Aysan, F. (2016). Young ?nternet Ba??ml?l??? Testi K?sa Formunun Türkçe uyarlamas?: Üniversite ö?rencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(Ek1), 69-76.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: scopemed.org

Young ?nternet Ba??ml?l??? Testi-K?sa Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Tek boyut ve 12 madde: Hangi s?kl?kta planlad???n?zdan daha fazla internette kal?rs?n?z?